

Ville Koskenniemi rakentaa useimmiten uutta linjaa, mutta hallussa on myös perinteinen tolppiin kiipeäminen.

Joka aamu on yllätys

70-vuotiaan verkkoyhtiö Tornionlaakson Sähkön asentajilla on harvoin kahta täysin samanlaista päivää. Kun myrsky tai tykkylumi iskee, vuoro veny vian mukaan.

Maija Muhonen

KESÄLLÄ 2016 Tornionlaakson Sähkön asentajat joutuivat Kolarissakin tiukkaan paikkaan. Salomo-myrsky kaatoi puita linjoille ja sähkökatkesivat joka puolella. Yhtiön miehistö painoi töitä kolmatta vuorokautta putkeen saadakseen sähköverkon kuntoon. Välissä miehet yrittivät nukkua, ja sitten jatkettiin töitä.

– Siinä sai hellut jo tuoda ruokaa maastoon ja kuivia vaatteita, **Teuvo Lehtola** muistelee.

Vastaavia poikkeussaita sattuu muutaman kerran kymmenessä vuodessa – nykyisin ehkä aiempaa useammin, arvelee Kolarin asentajatiimin vetäjä **Mika Mäki**.

Sää on muuttunut, ja se vaikuttaa sähköverkkoon.

– Sähkö on tänä päivänä itsestäänselvyys. Tänä päivänä sen puuttuminen huomataan vähän kriittisemmin, eihän se ennen ollut niinkään, Mäki sanoo.

Tornionlaakson Sähkön asentajien työ onkin näkymätöntä niin kauan, kun kaikki sujuu. Kun sää iskee peliin, alkavat puhelimet soida. Silloin asentajat tekevät töitä kovissa olosuhteissa.

– Pakkasrajaa ei ole. Kerran oltiin Äkäslompolossa töissä ja oli 46 as-

tetta pakkasta. Eihän siinä työkalutkaan kestä kauaa. Ko sähkön pitää huilata kaikille asiakkaille, ei voi pitää pakkasrajaa, Lehtola sanoo.

Sähkön varmuus Kolarissa on yleensä ottaen hyvä, ja paranee parhailaankin, sillä kirkonkylällä, Ylläsjärven ja Äkäslompolossa sähkökaapelit vedetään parin vuoden aikana maan alle. Myös Ylläsjärven ja Äkäslompolon omat sähköasemat ovat parantaneet Kolarin sähköverkon toimivuutta. Vaikka linja napsahtaisi poikki esimerkiksi Kolarin ja Kurtakon välillä, saadaan sähköä syötettyä Ylläsjärveltä.

Kun sähkötkä nykyisin räpsyvät, asialla ovat usein linjojen erottimille asettuneet linnut tai oravat, tai linjoille on kaatunut puu. Se tietää asentajille työtä tolpassa.

Kurtakon lähtö ja Sieppijärven suunnan paksut ilmajohdot painuvat aika ajoin myös huurteen rasituksesta.

– Koska rakentaminen keskittyy kesälle, talvella ennakoidaan ja puhdistetaan reunapuita ja linjoja, Mäki sanoo.

Asentajat tekevät työtä tiimissä. ”Kaikki tekevät kaikkea”, mutta samalla jokaisella on oma erikois-

alansa. Nuoremmat asentajat, **Mikael Vanhanen** ja **Ville Koskenniemi** paiskivat enimmäkseen töitä rakennuspuolella, eli asentavat maakaapelia.

– 2012 tai 2013 olin ensimmäisen kerran työharjoittelussa koulusta tässä. Siitäpä mie jo tiesin, mihin mie meinaan, Vanhanen kertoo.

Ulkotyö ja vaihtelevat päivät ovat työn iloja, vaikka niistä muodostuu myös työn rankka puoli.

– Tykkyäika nyt on varsinkin semmoinen, että on keskellä yötä lähettävä sinne kaikkein pahimpaan sähkään, Vanhanen sanoo.

Työ on asentajille selvästi kunnia-asia. Kun sähkötkä katkeavat, töitä painetaan, oli oma päivystysvuoro tai ei.

Myös kesäaika on ollut tänä ja viime vuonna tiivis, sillä kaapelointia voidaan tehdä vain kesällä.

– Tuossa kylällä hommia on paljon. Olis mukava itelle, ko saisi kytettyä ja peitettyä samantien, mutta aina ei ehdi joka paikkaan, Koskenniemi harmittelee.

Vaikka maakaapelia asennetaan yhä enenevässä määrin, ja koriauto nostaa asentajat työasemiin pylväisiin siellä, mihin pääsee autolla, Tornionlaakson Sähkön

asentajat kiipeävät lähes päivittäin sähköpylväisiin. Parin tunnin asennustyö korkealla maanpinnasta turvaköyden ja terien varassa laittaa polvet ja nilkat lujille. Aiempina vuosina pylvästyötä oli vielä paljon enemmän. Lehtola on ollut 31 vuotta vakituksena Tornionlaakson Sähkön sähkölaitosasentajana, ja se tuntuu.

– Niskat on kuluneet, olkapää on kulunut ja polvet, Lehtola laskeskelee.

Nykyisin Lehtola keskittyy etäluettavien mittarien korjaamiseen. Kun ukkonen napsauttaa etäluettavan mittarin rikki, Lehtola käy korjaamassa sen.

– Mulla on enempi varmaan asiakaspalvelua ja juoksevien asioiden hoitamista. Kytken uusia asiakkaita verkkoon, Mäki kertoo omasta työnkuvastaan.

Vikatilanteessa lähdeään liikkeelle yhdessä. Työn rankkuutta tasapainottaa hyvä työporukka, tiimi. Kun keskellä yötä lähtee kylmään ja pimeään, tarvitaan koko säkälä hyvää huumoria.

Kun talvella humautaa puoli metriä lunta, sähkölaitoksen miehet pakkaavat jo työasuja päälle.

– Silloin sitä tietää, missä sitä illat ja yöt on, Mäki sanoo. ♦

Teuvo Lehtolan erikoisalaa ovat nykyisin etäluettavat mittarit ja niiden korjaaminen.

Tiiminvetäjä Mika Mäen vastuulla on tarkastaa toiminnan sydämen, kirkonkylällä sijaitsevan sähköaseman kunto joka kuukausi.

Sähkö tuli Kolarisiin

KOLARIN sähköverkon omistaa ja huoltaa Tornionlaakson Sähkö, joka täyttää tänä vuonna seitsemänkymmentä vuotta. Kolarin yhtiö rantautui 1960-luvulla. Ennen sitä Kolarissa tuottivat sähköä Kolarin Sähkö, Sieppijärven Sähkö ja pienemmät sähköosuuskunnat Lappeassa ja Hietasessa.

Muista kylistä ensimmäisenä sähköä sai Äkäsjokisuu. 1962 rakennettiin linja kaivoksen tutkimustoimintaa varten Äkäsjokisuulle ja Rautuvaaraan. Linjalle tuotiin sähköä Ruotsista, ja samaa reittiä toimitettiin myös Ylläksen alueen sähkö aina 1980-luvun lopulle asti.

Taporova-Äkäslompolo-linja valmistui 1968. Seuraavaksi sähkötkä sai Pasmajärvi, 1970-luvun alussa. Muutaman vuoden sisään sähkön saivat Ruokojärvi, Valkeajoki ja Pohjasenvaaran Arvola sekä Nuottavaara, Taapajärvi ja Juustovaara.

Luosu ja Ylläsjärvi saivat odottaa sähköä pitkään. Sähköistäminen alkoi edetä Ylläsjärven itäpuolelle vasta 1976 ja siitä eteenpäin 1980-luvulla. 1960-luvun lopulla Tornionlaakson Sähkö ei pitänyt hanketta kannattavana, vaikka kunta sitä esitti, 1970-luvun alussa taas Kolarin Sähkö, jolla oli alueella verkkoa, ei suostunut liittymään yhtiöön, mikä kaatoi hankkeen. Lopulta 1983 yhtiö fuusioitui Tornionlaakson Sähköön, ja sähköverkko alkoi laajeta nopeasti tunturin alueella.

Koko maan kantaverkkoon Kolarin liitettiin vuonna 1987.

Lähde: Tornionlaakson Sähkö Oy 1947–2017
70 vuotta virtaa väylänvarteen.

Vaikka tiimillä on oma työnjakonsa, vikatilanteessa jokainen pistää kaikkensa peliin. Ylärivissä Ville Koskenniemi, Mikael Vanhanen ja kesätyöntekijä Otto Niva, edessä Mika Mäki ja Teuvo Lehtola.